KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 12e september 1973 door de Minister van Sociale Voorzorg verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot uitvoering van artikel 1410, § 3 van het Gerechtelijk Wetboek", heeft de 28e september 1973 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de la Prévoyance sociale, le 12 septembre 1973, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "pris en exécution de l'article 1410, § 3 du Code judiciaire", a donné le 28 septembre 1973 l'avis suivant :

Het ontwerp-besluit moet zijn rechtsgrond vinden in artikel 1410, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 12 mei 1971 en luidend als volgt :

"In afwijking van § 1, kan twee derden van het pensioen en van de sociale uitkeringen der personen in een ziekenhuis opgenomen op kosten van de commissies van openbare onderstand en van het speciaal onderstandsfonds, aan die instellingen worden overgedragen.

De Koning kan de in het eerste lid bepaalde verhouding wijzigen".

Uit die tekst blijkt dat de beperking van overdrachtsmogelijkheid, zoals in artikelen 1409 en 1410, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek bepaald, niet van toepassing is op uitkeringen aan personen die ten laste van een commissie van openbare onderstand of van het speciaal onderstandsfonds in een ziekenhuis worden verzorgd; in dat geval kunnen twee derden van de uitkering aan die instellingen worden overgedragen, ongeacht de hoegrootheid van het pensioen of de sociale uitkering.

Met de toevoeging van het tweede lid van artikel 1410, § 3, werd door het Parlement aan de Koning de bevoegdheid toegekend deze twee derde verhouding te wijzigen.

De bedoeling van dat tweede lid komt duidelijk tot uiting in het verslag van de Senaatscommissie, waarin onder meer wordt verklaard :

.../...

"Artikel 9, 5°, betreft § 3 van artikel 1410 van het Wetboek inzake beslag en overdracht van sociale uitkeringen. Hierbij wordt de Koning de macht verleend een wijziging te brengen in de verhouding van 2/3 van de sociale uitkeringen welke aan de commissies van openbare onderstand en aan het speciaal onderstandsfonds kunnen overgedragen worden door de personen die ten laste van deze instellingen in een ziekenhuis opgenomen zijn. Aldus zou de vroegere 3/4 verhouding, welke voorheen in pensioenaangelegenheden bestond, opnieuw kunnen aangenomen worden" (Gedr. St., Senaat, 1970-1971, nr. 274, p. 2).

Het besluit dat thans voor advies is voorgelegd, wil dan als regel stellen dat de verhouding twee derde op drie vierde wordt gebracht "wat betreft de pensioenen en de sociale uitkeringen, bepaald in de regelingen waarvan de uitvoering tot de bevoegdheid behoort van de Minister die de sociale voorzorg onder zijn bevoegdheid heeft".

*

* *

Bij het ontwerp dient vooreerst te worden opgemerkt dat het onmogelijk - bij gemis van rechtsgrond - een afwijking kan inhouden van het bepaalde in § 2 van artikel 1410 van het Gerechtelijk Wetboek. De in genoemde § 2 beoogde pensioenen en uitkeringen zijn en blijven niet vatbaar voor overdracht.

*

* *

.../...

In verband met de in zijn verzoek om advies door de Minister gestelde vraag "of de Koning, op basis van de Hem door artikel 1410, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek verleende bevoegdheid, de wijziging van het voor overdracht vatbaar gedeelte kan beperken tot sommige van de in artikel 1410, § 1, opgesomde prestaties, en of deze wijziging niet noodzakelijkerwijze moet slaan op het geheel van deze prestaties", dient opnieuw verwezen te worden naar de reeds geciteerde passus van het Senaatsverslag waaruit blijkt - en dit is nimmer in twijfel getrokken in de openbare vergadering van Kamer en Senaat - dat de wetgever vooral wat de sociale pensioenen betreft een terugkeer naar de vroegere toestand op het oog had. Zo door de opneming van de woorden "sociale uitkeringen" de finale wettekst verder reikt dan de in het Senaatsverslag uitgedrukte zorg, dan belet die tekst nochtans niet dat bij de uitoefening van de macht die hem is toegekend, de Koning met huidig ontwerp-besluit de bedoelde verhouding maar aanpast voor die "pensioenen en sociale uitkeringen" waarvoor hij nu de nodige redenen aanwezig acht.

De tekst van het ontwerp is echter met weinig preciesheid gesteld en laat niet toe zich een duidelijk beeld te vormen van de pensioenen en uitkeringen die voor de toepassing van het besluit in aanmerking komen. Het hoort de pensioenen en uitkeringen precies aan te wijzen die ten belope van drie vierden kunnen worden overgedragen.

.../...

Daarbij aansluitend rijst de vraag - en deze vraag is substantieel - of het een zaak van goed bestuur is de wijziging te beperken tot die uitkeringen en pensioenen welke ressorteren onder het departement van Sociale Voorzorg, daar waar uit de opsomming van artikel 1410, § 1, blijkt dat ook andere pensioenen en uitkeringen dan die welke ten laste van Sociale Voorzorg vallen bedoeld zijn. Zoals de tekst van het ontwerp gesteld is gaat hij in feite een discriminatie tussen de verpleegden tot gevolg hebben, naargelang hun pensioen of andere sociale uitkeringen al dan niet ten laste van het departement van Sociale Voorzorg is.

*

* *

Naar aanleiding van dit ontwerp moet, ten slotte, de aandacht worden gevestigd op de tekst zelf van artikel 1410, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek. In die tekst wordt namelijk maar voorzien in een mogelijkheid van overdracht van pensioen of andere sociale uitkering aan de commissies van openbare onderstand of aan het speciaal onderstandsfonds. Welnu, sinds zijn inwerkingtreding op 1 december 1969 heeft het Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten, opgericht bij koninklijk besluit nr. 81 van 10 november 1967, een ruim deel van de taken van het speciaal onderstandsfonds overgenomen. Dienvolgens rijst de vraag of het niet aangewezen is aan het Parlement voor te stellen de tekst van artikel 1410, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek te wijzigen teneinde hoger bedoeld Fonds voor gehandicapten eenzelfde recuperatiemogelijkheid toe te bedelen als de commissies van openbare onderstand en het speciaal onderstandsfonds.

Le projet d'arrêté doit trouver son fondement légal dans l'article 1410, § 3, du Code judiciaire, modifié par la loi du 12 mai 1971, qui dispose :

"Par dérogation au paragraphe premier, les deux tiers des pensions et allocations sociales auxquelles peuvent prétendre les personnes hospitalisées aux frais des commissions d'assistance publique et du fonds spécial d'assistance peuvent être cédés à ces institutions.

Le Roi peut modifier la proportion fixée à l'alinéa 1er".

Il appert de ce texte que les restrictions en matière de cessibilité, prévues par les articles 1409 et 1410, § 1er, du Code judiciaire, ne s'appliquent pas aux allocations servies à des personnes soignées dans un hôpital à charge d'une commission d'assistance publique ou du fonds spécial d'assistance ; dans ce cas, les deux tiers de l'allocation peuvent être cédés à ces institutions, quel que soit le montant de la pension ou de l'allocation sociale.

En ajoutant un alinéa 2 à l'article 1410, § 3, le Parlement a autorisé le Roi à modifier cette proportion des deux tiers.

.../...

La portée de cet alinéa 2 se dégage clairement du rapport de la commission du Sénat, qui déclare :

"L'article 9, 5°, vise le § 3 de l'article 1410 du Code en matière de saisie et de cession de prestations sociales. Il donne au Roi le pouvoir de modifier la proportion des 2/3 des prestations sociales cessibles, au profit des Commissions d'assistance publique et du Fonds spécial d'assistance, par les personnes hospitalisées aux frais de ces institutions. Ceci permettrait de rétablir l'ancienne proportion des 3/4 précédemment consacrée en matière de pensions" (Doc. Sénat, 1970 1971, n° 274, p. 2).

En vertu du projet d'arrêté soumis à l'avis du Conseil d'Etat la proportion des 2/3 est portée à 3/4 "en ce qui concerne les pensions et les allocations sociales prévues par les régimes dont l'exécution relève de la compétence du Ministre qui a la prévoyance sociale dans ses attributions".

*

* *

Il convient d'observer en premier lieu que le projet ne saurait, à défaut de fondement légal, contenir de dérogation au § 2 de l'ar-

ticle 1410 du Code judiciaire. Les pensions et allocations visées au § 2 sont et demeurent incessibles.

*
* *

Dans sa demande d'avis, le Ministre soulève la question de savoir "si, en vertu du pouvoir que lui attribue l'article 1410, § 3, du Code judiciaire, le Roi peut limiter la modification de la partie cessible à certaines des prestations énumérées à l'article 1410, § 1er, ou si, en revanche, cette modification doit nécessairement porter sur l'ensemble de ces prestations". A cet égard, il y a lieu de se référer à nouveau au passage déjà cité du rapport du Sénat dont il appert, sans que cela ait jamais été mis en doute en séance publique de la Chambre et du Sénat, que c'est surtout en ce qui concerne les pensions sociales que le législateur a voulu en revenir à l'ancienne situation. Si l'insertion des mots "allocations sociales" a conféré au texte légal finalement adopté, une portée qui va au-delà du souci exprimé dans le rapport du Sénat, ce texte n'empêche toutefois pas que, dans l'exercice du pouvoir qui Lui est attribué, le Roi peut, comme il le fait par le présent projet, n'adapter la proportion susvisée que pour les seules "pensions et allocations sociales" pour lesquelles cette adaptation Lui paraît actuellement s'imposer.

.../...

Peu précis, le texte du projet ne permet toutefois pas de distinguer clairement les pensions et allocations auxquelles il s'applique. L'arrêté doit dès lors indiquer de façon précise les pensions et allocations qui peuvent être cédées jusqu'à concurrence des 3/4.

Il est d'ailleurs permis de se demander à cet égard - et la question est substantielle - s'il est de bonne administration de limiter la modification aux allocations et pensions qui relèvent du département de la prévoyance sociale, alors qu'il ressort de l'énumération donnée à l'article 1410, § 1er, du Code judiciaire que sont également visées d'autres pensions et allocations que celles à charge de la prévoyance sociale. Tel qu'il est rédigé, le projet établira en fait une discrimination entre les personnes hospitalisées selon que leur pension ou autres allocations sociales sont ou non à charge du département de la prévoyance sociale.

*

* *

Enfin, il convient à l'occasion du présent projet, d'attirer l'attention sur le texte même de l'article 1410, § 3 du Code judiciaire. En vertu

.../...

de ce texte, seule est autorisée la cession d'une pension ou autre allocation sociale effectuée au profit des commissions d'assistance publique ou du fonds spécial d'assistance. Or, depuis qu'il a commencé ses activités le 1er décembre 1969, le Fonds de soins médico-socio-pédagogiques pour handicapés, créé par l'arrêté royal n° 81 du 10 novembre 1967, a repris une importante partie des tâches du Fonds spécial d'assistance. On peut se demander dès lors s'il ne conviendrait pas d'inviter le Parlement à modifier le texte de l'article 1410, § 3, du Code judiciaire, de manière à attribuer au Fonds des handicapés précité, la même faculté de recouvrement que celle reconnue aux commissions d'assistance publique et au Fonds spécial d'assistance.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : F. LEPAGE, eerste voorzitter,
Messieurs : premier président,

Ch. SMOLDERS, staatsraden,
H. COREMANS, conseillers d'Etat,

G. VAN HECKE, bijzitters van de afdeling wetgeving,
J. DE MEYER, assesseurs de la section de législation,

E. VAN VYVE, afdelingsgriffier.
greffier de section.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. Ch. SMOLDERS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DRUMAUX, auditeur.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. Ch. SMOLDERS.

Le rapport a été présenté par M. P. DRUMAUX, auditeur.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

E. VAN VYVE.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

F. LEPAGE.